

سرودی تۆله

قادر عهلیخا
(بۆکان)

مندال بووم که ناویم بهر گوئی کهوت. له وانیه بلیم ههشت سالم تهمن بوو. ئه و کاتهی کاک باییز باسی وینه کهی ده کرد. پیاویکی به ههیهت و جوامیرم له بهر زهیندا دهگورا. وینهیهکیان به جلوه رگی سهردهمی ئه سکه ریه کهیه وه گوره کردبووه وه و دوو کهس ههلیان گرتبوو، له پیش خه لکه وه وه ده پۆیشن. پیم خۆش بوو وینهیهکی بۆ هیناباین و به دیواری نیوماله که وه ههلمان واسیایه و هه موو به یانییه که له گه ل له خه و ههستان چاوم بپرپایه ته نیو چاوی و تیر به دلی خۆم لیم پوانیایه. مالممان له دئی بوو، له بهر ئه وهی قوتابخانه داخرابوو، به پۆژ ده چوومه لای بهرغه ل.

ده مه و ئیواره بهر خه کانم دا کرد. ولات تاریک داها تیبوو ئه گهر بهر خه کانم کرده نیو هۆفه که وه، هه تا ئه ستیره هه لئه هاتبایه، بهرغه لم نه ده برده وه نیو دئی. له سه ر تورومپا که ده م و چاوم شه ورد و چوومه ژووره وه. له و دیوی چرا گرسۆزه که وه چاوم به پوخساری کاک باییز کهوت. شه وقی چرا که له سه ره بئ تووکه کهی دیار بوو. خالۆزازی بابم بوو. کوپی خاله سمایل. مالیان له شار بوو. پانتۆل و کراسی ده فروشت. دوو ته لیس لیباسی پی بوو. له ولای هه رزاله که وه له سه ر یه کی دانابوون. پیش ئه وهی ماچم کات کوتی: «ماشه لالا له و کوپه جوانه. شکور بووه ته پیاو». دیار بوو پیش ئه وهی من بچمه ژوورئ، له سه ر با به تیک قسه ی بۆ بابم کردبوو. بابم میزه ره کهی

داگرتبوو له و لای خوږه وه داینا بوو. جار جاره دهستیکی به تووکه سهره ماش و برنجیبه که یدا دینا.

هیشتا به ته وای له ماچ کردنه که ی من نه بوو پوه وه، دریژه ی به قسه کانی دا: «له گه ل دوو که سی دیکه بوو. نه وانیش نازا و نه ترس و کوره کوره بوون. دوینن ناشتیانن. له بهر نه وان دوینن نه هاتم. دهنه بپیار بوو دوینن له هه سار دهرکه وم. خه لکیکی زوری تی پزابوو. ده تکوت پوژی حه شره. له هه موو شاره کانه وه هاتبوون. هه ر له مزگه وتی جامیعه وه هه تا قهبران به شان بردیانن. شه قام و کولان هه ر جمه یان ده هات. دوی ناشتیان هه زاران که س سروودی توله یان له سهر خویندن». چاوی له بام کرد و کوتی: «ناوایه کاک په سوول گیان. خه بات خوینن ده وئ».

دوایی که گه وره بووم زیاترم ناسی. له زور کوبونه وه دا گویم له ناو و نیوبانگی ده بوو. باسی نازایه تی و جوامیری و جوان چاکی نه و ده کرا. هه ر به چا که و نازایه تی نیوی ده هات. دیار بوو خه لک چهنده یان خوږ و یستووه. چهنده یان پیز لی گرتووه. نیستا دراوسیته کمان هه یه ده لئ: «کوپی هه موو مالیک بوو. هه موومان وه که یه ک شانازیمان پیوه ده کرد و وه که یه کیش بوی به داخ و په شپوش بووین». هه ر جاریک که باسی ده کرا، پیم خوږ بوو جاریک بچه سهر گوره که ی و بزانه له کوئ نیژراوه، به لام له هیچ که سم نه بیست شوینن گوره که ی بزانیته. هه تا نه و پوژه ی به بونه ی ناشتنی تهرمی دایکی زانای هاوپیوه وه. چووینه گورستانی شار. گورستانیکی پانوبه رین. به هه زاران گوپ له په نای یه کدا پاکشابوون و بووونه مالی که سانیکی وه که دایکی زانا. نه وانه ش پوژیک هیناویانن و لیتره به

خاکیان نه سپاردوون و پویشتون.

نیمه زووتر له تهرمه که گیشتنه سهر قهبران. له گه ل «دیاکو و پاسان» دا له خه لکه که دوور که وتینه وه و به نیو قه بره کاندای که وتینه گه پان. چاومان له وینه و نووسراوه ی سهر کیله کان ده کرد. پیر، لاو، مندا ل. ژنی جوان و جه حی ل. هه ر وینه و باسی له ژیان و پوخساری مروفیک ده کرد که سهرده میک وه که نیمه ژیاوه و نیستا نیویک و کیلیکی له و دنیا یه پی بپراوه. دیاکو کوتی: «زه مانیک دئ نه وانه شیان لی ده سینن. زوریه ی قه برستانه کان دوی ماوه یه که ته خت ده کن و ده یانکه نه پارک. پوژیک نیتره ش وای لی دئ. پارکی ناوینه ش سهرده میک قه برستان بووه. هه ر وا که به نیو گوره کاندای ده پویشتن، چاومان له کیله کان ده کرد، گیشتنه نیو کومه له گورپیک. به ته وای له بیر کرابوون. نه کیلیکی وایان هه بوو، نه گولیکیان له سهر پووابوو. گژوگیا دایپوشیبوون. کیله کورته کانیان له وانه بوو ببن به ژیر خا که وه.

بیرم له وانه ده کرده وه، نه مانه بؤ ناوا بی نازن؟ دیاکو کوتی: «من دوو جاری دیکه له گه ل چهنده هاوپییه کی دیکه م، هاتومه ته نیتره. نه مانه زور له میژ نیبه لیتره نیژراون، به لام له بهر هه ندیک هه لومه رج خزم و که سه کانیان ناتوانن کیلیان بؤ ساز که ن و گولیان له سهر داچینن. هه رچه نده زور جار دینه سهر دانیان، ته نانه ت له پوژانی تایبه تدا گوره کانیشیان گولباران ده کرین».

به دم قسه کانی دیاکو وه به نیو گوره کاندای هه نگاومان دهنه. هه ندیک له کیله کان نیوه کانیان له سهر نووسرابوو. نیوه کان کال بوو پوه وه. هه ندیکیان هه ر سرپابونه وه و هیچ دیار نه بوو، به لام هه ندیکیان نیوه کانیان په نگ کرد بوونه وه و ده خوینترانه وه. چاوم به کیلیک که وت. نووسراوه که ی دیاریوو، به لام له بهر گژوگیا نه ده خوینترایه وه. لی

چوومه پيشي و به دهست گژوگيا زرده كه م لادا و خویندمه وه. به ديتنی نيوه كه كسپه يه ك له دلمه وه هات: چوومه وه سه رده می مندالی و كه وتمه بیری قسه كانی كاك باييزی خالوزای بابم. نه و پژهی به بونهی كووتال فروشتنه وه هاتبووه مالمان و باسی ناشتنيانی ده كرد و له جواميریيان دوا. وينه ی نه و له بهر زهيندا كيشابوويه وه هاته بهر چاوم و تاساندمی. وينه كه له زهينم هاته دهري و نيشته سه ر بهردي كيله كه و چاوی له چاوم بری. دياكو هاته پيشي و چاویكي له من و چاویكي له نیوی سه ر كيله كه كرد:

- نيوت بيستوه؟

- زور له ميژه له گه ل نيوه كه ی ناشنام، به لام نهمده زانی ليتره نيژراوه.

- نه ی بوقه ت باست نه كردوه؟ خو من ده مزانی ليتره نيژراوه.

- زور مندال بووم خالوزايه كي بابم هاته مالمان. نه و كاته له دي ده ژياین. پوژيک دواي ناشتني نه م و هاوپيکانی هاته نه وي. نه و باسی نازایی و جواميري و بويری نه مانی كرد و له و كاته وه هر له بيرمه و له يادم نه كردوه. نهمده زانی ليتره نيژراوه. ده نا هموو سالتيك ده هاتم و گژه كه يم گولباران ده كرد.

دياكو كوتی: «هتا نيستا دوو كه رپه ت له پوپره سمی گولباران كردنی گلکوياندا به شداريم كردوه، له مه ولا نه گهر هاتين به توش ده ليم». چاويكم لای قه بره كه ی دايکی زانا كرد. هيشتا جه نازه كه يان نه هينابوو. به په له گه پامه وه. پاسان و دياكوم به جي هيشت و خوم گه يانده بهر درگه ی گورستانه كه. له گولفروشيبه كه ی بهر دهركی گورستان چه پكه گوليكم كپی و هاتمه وه. له گه پانه وه دا چاوم به پياويك كه وت له لای كوره كان پراوه ستا بوو. دياربوو له و ماوه ی من

پويشتبووم، نه و پياوه ش چووه بو لايان. پياوه كه هاوته مه نی بابم و كاك باييز بوو. كاتيک لييان چوومه پيشه وه گويم له دهنگی بوو. دياربوو قسه ی بو پاسان و دياكو ده كرد. قسه كانی له سه ر كه سايه تی نيو گلکوكه ده كرد. نازانم پيشتر چی كوتبووا! به لام كاتيک من گه يشتمه لايان ده يكو ت: «نه وانه سي كه س بوون. له كاتی گه پانه وه يان بو نيو شار دوژمن بو سه يان بو ده نيته وه. نه وانيش بي ناگا له پيلانه كه به ماشينيكي جيب وه ك زوريه ی پژه كان به ره و نيو شار ده بنه وه. به داخه وه ده كه ونه بو سه كه و گيانيان فيدای نيشتمان ده كن.»

پاسان و دياكو و پياوه كه كه به ديار گژه كه وه پراوه ستا بوون، به ديتنی چه پكه گوله كه ره نگیان سوور هه لگه پا. هه ركه من گه يشتمه لايان و نه وانيش وه ك سه ر يازيک قيت پراوه ستان. منيش چوومه نيوه پاستيان و قيت پراوه ستام. خه لكه كه ی لای قه بره كه ی دايکی زانا خه ريک بوو په ره يان ده سه ند. ديار بوو خه ريک بوو ته رمه كه ی ده گه يشته سه ر قه بران. بو نه وه ی له ناشتنه كه وه دوا نه كه وين، هه رسيتكان چه پكه گوله كه مان گرت و به نه ده به وه نووشتاينه وه و له سه ر سنگی گژه كه دامان نا و كوتمان: «يادت هه رمان و سپاس له جواميري و نازايه تی و بوپريت پياوه نازا كه ی نيشتمان.»

كاتيک سه رم هه ليتنا ديتم پياوه كه لي مان ده پوانيت و چاوه كانی پر بووه له فرميسك. بي نه وه ی قسه يه كي ديكه مان له گه ل بكات، ده ستي برد و له پشت بزه كاله كه ی سه ر ليويه وه، فرميسكه كه ی سپی!

۲۷۲۱/۵/۱۰